

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XXXVI. A variis & ignotis morbis vel calamitatibus Deiparae Lindensis
auxilio liberati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

pago colonus, Anno MDCLIV. ipsâ Natalis Deiparæ luce, lubens volensque professus est, duodenas sibi messes admodum provenisse tenues, tritico aut exiguo, aut in lolium herbasque noxias degenerante, Ad Deiparam quocirca Lindentem opis auxiliique causâ se recepit, & si exaudiretur, quovis anno Candelam ceream apud Lindam dicaturum spondit. Ex eo tempore Triticum sibi & grano purius, & proventu uberius multò esse.

CAPUT XXXVI.

A variis, & ignotis morbis, vel calamitatibus Deiparæ Lindentis auxilio liberati.

Magna est aut spes recuperandæ, aut etiam paræ recuperatæ salutis, quando vel ægro, vel saltem Medico manifesta est morbi conditio. Quo infeliciores, & periculo magis obnoxii sunt illi, qui & morbo torquentur, & quæ morbis amuleta sint admovenda, scire non possunt. Optimum in hoc quoque morborum genere, à Diva Lindensi peti solet amuleta, quod jam testabuntur exempla.

I.

Mulier diutino morbo Lindæ levata.

Anno MDCCXXXVIII. diuturno & gravissimo morbo finem, apud Lindam Marianam invenit mulier, Sattoris Allensteinensis uxor. Quatuor supra viginti hebdomadas morbo illo sævissimè exercita, nusquam aut levamen, aut requiem ullam potuit invenire: unde nihil in votis ita afflictæ magis erat, quàm mors, quæ & vitæ & dolorum intolerabilium finem

finem imponeret. Interim consilio amicorum Deiparæ Lindensis præsidium implorat, & vel semivortuam deportari se Lindam orat. Ne tantillum quidem supererat vitium, ut vel accedere posset ad currum. Mani quocirca brachiis deportata, ac vehiculo imposita Lindam tandem venit; & in terram tam pro sua pietate, tum etiam præ vitium summa imbecillitate, prostrata, preces ad Deiparam fudit. Inde erecta, & ad vicinum diversorium delata, sensim vires atque ciborum appetentiam ore inque sibi redire sensit. Refecta nonnihil cibo & vehiculo imposita, prius quàm Allensteinum rediisset, advertit sibi integram, Deiparæ subsidio rediisse sanitatem. Proinde & ipsa deinceps identidem, ut grata sospitæ suæ esset, Lindam rediit; & Anno MDCXLIV. Calendis Julii omnia, quæ recensuimus, ipsamet P. Smoni Hein, qui literis deinde tradidit, ex fide perrexit.

II.

Mulier gravissimum duorum annorum morbum, voto Lindam nuncupato, feliciter depellit.

Friderici Bartsch civis Traumburgensis uxor, plus duobus annis, ad mortem usque, quam sibi frequentissimè, præ dolorum acerbitate, imprecati solita erat, ægrotabat. Sed vota impotentioris, ac planè fæminei, non sunt audita animi, ut deinceps audirentur Christiani. Paulò enim post ab amicis persuasa, ut (cum medicamenta, cæteraque præsidia humana omnia, nequidquam hætenus fuissent admo-

admo-

admota) admoveret unicum à Deipara Lindensi præsidium ; bene salubriterque monentibus paruit, & quantâ potuit fiducia atque pietate, votum Lindensis peregrinationis, si per vires licuisset, nuncupavit. Vix illud ediderat votum, cum subito vires pristinae sanitasque rediêre; ita ut paulò post, pedes iter potuerit ingredi, & septendecim omnino leucas Lindam usque pedes decurrere. Iphis Calendis Julii Anni MDCLI. Lindæ voto expedita est: & cum illi suaderetur, ut iter curru domum relegeret, sentio, inquit, me satis firmam ad remetiendum pedibus; iter, quod semel huc emensa sum.

III.

Septem annorum ægritudo, à voto Lindam facti, confestim desit.

Anno MDCLIV. pridie Idus Julii Agnes Rozakowska, viri nobilis è Wierzboloviensi Lituanie provincia, uxor votum Lindæ solvit. Septem omnino annos gravi juxta ac ignoto est vexata morbo; nisi quod malum se tussi & ingenti viscerum convulsione non nihil proderet. Tussis porro viscerumque convulsio propè continua erat, ut neque interdium neque noctu quies miseræ esset. Non desit remedia, etiam humanis majora adhibere, præsertim à D. Virgine, quæ Zuroviciis, magna religione in Lituania colitur, & miraculis beneficiisque divinis, cuius illustrium religione locorum conferri potest. Jam sepius eò supplicabunda accesserat, sed eventu irriti; quia id beneficium Lindensi Divæ, ut postmodum paruit,

paruit, divinitus fuit servatum. Simul enim atque votum Lindam concepit, tussis illa tam inveterata, ilico desit. Quod si interdum quandoque redit, moderatissima tamen est, & noctes omnino sine esse tranquillitas.

IV.

Vir nobilis duorum fere annorum morbo, per votum ad B. V. Lindensem expeditus.

Prodebat se vis morbi, in pedes principio, deinde in manus reliquumque corpus diffusum, apud nobilem à Bielscensi in Subsilvania municipio virum Jacobum Waszkienicz. Pedes enim cingulo tenus non languebant modò, verùm & pustulis sanguinolentis ac purulentis sædum in morem scatebant; manus vero postmodum etiam ipsæ unà cum pedibus contractæ sunt, maximo cum doloris sensu & æstu. Duas minimum hebdomadas, præ vehementia doloris insomnes exegit, ut ad extremum & corporis & mentis redderetur impotens. Amici hominem miserati, vota ipsius nomine concipiunt tum Jachnovicium & Zurovicios in Lituania; tum in Polonia, Czestochoviam & ad Calvaria, ut vocant, montem. Sed & hæc irrita erant vota. Tandem, voto, per aliquem amicorum Lindam factò, ipse insuper adjecit, si Deiparæ Lindensis beneficio revaluisset, pedibus se totum iter, quod quinquaginta propè leucarum est, nec nisi emendicato pane, ultro citroque confecturum. Confectum voto pondus fuit; & ipse manus juxta ac pedes persanatus, peregrinationem, uti voverat, Lindæ ad III. Calend. Septemb. Anni MDCCLIV. absolvit.

V. Ru-

V.

Rusticus annum fere æger, ex voto Lindensi revaluit.

Martinus Uberlender, è Schalmay Brunsbergensis agri pago, eodem anno pridie Non. Junias, peregrinus ex voto Lindæ apparuit, & Deiparæ, pro obtentio beneficio gratias supplicavit. Annum prope integrum æger, ita corpore ac viribus erat exhaustus, ut nemo illi vitam adpromittere auderet. At ille voto ad B. V. Lindensem edito, ex tempore revalescere ac vires sensim resumere cepit, ut & labori operisque consuetis, & quindecim leucarum itineri pedibus ultro citroque conficiendo par omnino esset.

VI.

Ex anathematis, & votivis ex argento tabellis, variorum & incognitorum morborum curatio æstimanda.

Quæ de ignotis, passim in commentariolos relata sunt, morbis, non sine magna cura, nec sine majore legentium fastidio, percensenda hinc essent. Quis enim citra nauseam eadem chor dâ oberrantes audiat? ut cum aliquis scribit: *Margareta ægra medio anno, voto facto, Lindensem B. Virginem visitandi, convaleuit Anno 1647.* Et iterum: *Gertrudis conjux rustici ex Pratten, sex septimanis ægra, voto facto convaleuit.* Aut etiam: *Joannes Straus civis Bisburgensis filiulus, quatuor septimanis agrotus, voto per parentes facto convaleuit.* Plurima id genus prætereunda nobis sunt; ut vel aliquid ex argenteis anathematis, quæ aliquid habent epigrammatis

(nam

nam quæ rasæ omnino sunt tabellæ, aut citra epigraphen, non nisi expressam aliquam vicunculam habent, ut alias inuimus, plures centenis sunt) possimus adijcere iis, quæ jã suis locis variè retulimus. Neq; verò in recensendis iis, aut temporis aut dignitatis ordo ratione observari potest: ut, quæque aliquando nobis in manus inciderunt, ita hîc locum possidebunt.

1. Refert, Deiparæ Virginis & Pueri Jesu, supra Tiliam Arborem inter radios icones, cum hac inscriptione: *Beatissimæ Virgini Lindensi, Bartholomæus Kuntzius Decanus Sluchoviensis Anno 1654.*

2. Nil aliud, nisi hanc epigraphen habet: *Matthias Rodovvidci 1653.*

3. Refert B. Virginem intra nubes sedentem; cui subscriptum *Sancta Maria Mater DEI*, infra verò *Joannes von Dissen 1650.*

4. Quartæ inscriptum: *Sancta Maria Regina cali.* infra verò *Georgius Feieracker, Senior 1648.*

5. Et huic duntaxat inscriptum *Elisabetha Christina Striblinskina 1654.*

6. Rychmum Germanicum hoc sensu exhibet (a)
cum literis I. K.

*Tu nos participes summorum redde bonorum,
Supremum licuit cui genuisse bonum, I. K.*

7. Huic inscriptum à tergo *Martinus Them 1653.*

8. Et huic itidem à tergo *Michaël Fischer 1645.*

9. Incendii, ni fallor tempore dicata tabella insignis cum hac epigraphe: *Augustissimæ calorum Regina tutelari; civitas Seeburgensis ex voto offert, Anno salutis 1645, die 10. Junii.*

10. In-

(a) Mutter der höchsten Gürtigkeit/
Erlang beym Sohn Glückseligkeit.

10. Inscriptum habet: *Monstra te esse Matrem, Funda nos in pace Mutans Eva nomen.*
11. Inscriptum itidem habet: *Christina Karvvin, Troskiana domo 1650.*
12. *Ex voto, I. T. Notarius arcis Seeburgensis Ann. 1650.*
13. Circa stemma refert literas sequentes: I. D. D. D' quas adjecto epigrammate ita exponit:
*Sincero voti Ioannes corde Tabellam,
 Dambrovv. ky Tilio Matrui in EleDit
 Oro, sinat ne me de nexa Virgo corona.
 Qua si clausus ero, iam via ad astrapam.
 Anno 1645.*
14. Nihil habet nisi intra radios IHS. MAR.
15. Refert imaginem Crucifixi, cui à dextris expressus *S. Adalbertus*; à sinistris *S. Catharina*, Anno 1632. adjectis circa stemma duabus litteris *W. W.*
16. Constat his epigrammatis: *S. MARIA O. P. M.*
*Item D. O. M. & in H. B. V. M. Michaël Reimau duri-
 faber Seeburgensis, cum coniuge sua Elisabetha D.
 D. Anno 1650.*
17. Huic inscriptum: *S. MARIA, ora pro nobis.*
18. Et huic: *Laurentius Merten, cum sua coniuge Dorothea: B. M. M. M. L. M. A. M. G. M. 1654. obiit 8. Septemb.*
19. Huic itidem: *Sophia Kadausche. Monstra te esse Matrem.*
*Posthuma Divipara sua vota Dorothea deseri,
 Et memores filia Kadaviana preces 1629.*
20. Similiter huic: *Sancta MARIA, Regina cali.*
21. In hac expressa Matronæ effigies, coram B. Virgine

- gine flectentis, adjecto Psalmi versu: *Vota mea reddam in conspectu Domini; in atriis domus DEI nostri, A. D. R.*
21. Circa B. Virginis effigiem scriptum: *Ave Tilia DEI Patris; Ave Mater DEI Filii; Ave Sponsa Spiritus Sancti; Ave Templum totius Trinitatis. At vero à tergo: D. O. M. Virgini MARIE immaculatæ, Georgius VVichman DD. consecratq. 1651.*
22. Ante B. Virginem, effigies Virginis inter flores genu flexæ, cum Germanica inscriptione: *Mater DEI, ora pro me. 1650.*
24. Expressa cordis figura, & miles genu flexo, cum adjectis literis A. K. 1641.
25. Resuscitatio Lazari opere faberrimo expressa.
26. Continet hanc inscriptionem: *D. O. M. M. V. M. Iacobus à Nenchen, ac Anna VVichmaniana, hanc effigiem obrulerunt.*
27. Epigraphen itidem sequentem habet: *Quasi Cedrus exaltata sum in Libano. In honorem B. V. M. dedit Andreas Ludig Seeburgensis Capellanus, olim Kirittensis 1634.*
28. Virginis flectentis species, & circa stemma literæ A. N. Z. B.
29. Coram B. Virginis imagine subscriptum *Andreas Eckel, Regina Eckelin.*
30. Inscriptio sola: *Sancta MARIA, ora pro nobis.*
31. Intra expressam cordis effigiem scriptum: *Cor mundum, crea in me DEUS Anno 1647.*
32. Coram fusili B. Virginis, super laminam, imagine, *Agnes Lettavin 1633.*
33. Epigraphen solam habet *Vladislaus Gustavus, studiosus S. Bennonis 1645.*

OO

34. Es

34. Et hæc similiter: S. MARIA, *Ioan. Schroter 1636.*
35. Et hæc *Ioannes VValiszewsky 1637.*
36. Speciem refert Poloni coram B. V. *Heckemia* cum literis M. P.
37. Sub Nomine IHS subscriptum: *Pro agra, Anno 1643.*
38. Inscriptū habet *Matthaus Puschman, Prisca 1641.*
39. Et hæc: MARIA, Mater DEI, *Regina cali.*
40. Item hæc, *Elisabeth Stobbin 1652.*
41. Et hæc, *Ioannes Kunig, ejusq. conjux Iustina H. D. R. Z. E. G. V. D. A. M. G. M. L. Anno 1650.*
42. In lamina deaurata exhibet effigiem B. Virginis sine ulla epigraphe: à tergo tamen atramento inscriptum nomen illustrissimi Palatini *Maria burgensis Jacobi VVeiberi.* Credo ante *anno* circiter duodecim, quando unā cum illustissima sua conjugē *Schaffgotschiana, B. Virginis Lindensi* coram se supplicem stitit, dicatā esse.
42. Continet imagines S. *Valentini, & S. Regine,* cum subiecto nomine, *Valentini Roszinsky 1654.*
43. Refert JESU & MARIÆ nomina: IHS. MARIÆ. A. Z.
44. Inscriptionem habet: D. O. M. in honorem B. V. M. *Matthias Kalozinsky fieri curavit 1653.*
45. Similiter & hæc Germanicè: Mater DEI, *pro nobis, Paulus Kusch Anno 1654.*
46. Et hæc: *Sub tuum presidium confugimus sancte DEI Genitrix 1654.*
47. Item hæc, juxta nomen IHS Ex voto, *DEO, h. h. to. MARIÆ Virgini, Bartholomæus Fischer Anno 1648. obtulit.*

48. & 49. Utraque ejusdem voto dicata. Et alteri quidem inscriptum: I. F. C. F. F. C. Anno 1654. alteri verò, Joannes Fester V. F. F. C. 1652. utraque à R. D. Joanne Fester primùm Vicario, deinde verò Commendario, ut vocant, Freidenbergenfi dicata.

49. B. Virginis Imagini fusili, fusiles itidem Angeli diadema utrinq; imponunt. Infra subscriptum: Ora pro nobis, sancta DEI Genitrix, ut digni efficiamur promissionibus Christi. At verò à tergo: Hæc curavit fieri ad maiorem DEI gloriam, & beatissima Virginis MARIE, Petrus Kruger Consul Meel-saccensis Anno 1646.

50. Huic inscriptum Andreas Pilchovicz Heres in Vvilken, ex voto effigiem hanc B. V. M. offert, dedicatq; Anno 1652. die 2. Februar.

51. Huic verò, Ioannes Berg nobilis Livo, B. M. V. Lindensi, Patrona sue ex voto 1633. Hujus voti causam ipsemet, Anno 1655. die 24. Aug. cum Gedano ad Raygrodensem præfecturam, quam possidet, iturus Lindam invileret, ajebat fuisse, suam è Livonia à Suecis possessa exilium. Secesserat enim in Germaniam; ex qua militaribus auctus honoribus, dum in Moschoviam Uladislauum IV. Regem comitatur, ex ipsis Moscoviæ finibus, per P. Christophorum Zalesky, Orsenfis Collegii S. I. Rectorem, votivam hanc tabellam fieri, & Lindam mitti curavit.

52. Hujus inscriptio est: Spectabilis Dominus Clemens Bucholiz Proconsul Seeburgensis, cum Vrsula conjugæ suæ fieri fecit, Anno 1648. die 5. Julii.

002

53. Re-

53. Refert cor deauratum crucem que cordi quasi
inserram cum adjunctis literis C. M.
54. Inscribitur : *Votum B. V. M. à me D. A. S. Anno*
1642.
55. Itidem inscribitur *Henricus Delin, Anno 1625. die*
8. Maij.
56. Similiter inscribitur : *Si Deus pro nobis, qui con-*
tra nos, Simon Nenchén.
57. Solum nomen inscriptum *Anna Maria Comyze.*
58. Solum itidem nomen *Georgius Meyer (a) Episcop-*
piarius Varsaviens. 1648.
59. Crucifixi effigiem, cum B. Virgine, & S. Joanne
ad latera adstantibus refert, quibus subscripam
epigramma:
Vrit Amor, Jesu Virgo, Patrone Ioannes,
Vt sacro dives munus amore feram.
Tres vos, unus ego; vos Vnio; munere fiat
Vnius triplex vester ut unus Amor.
Deinde adjectum *Ioannes Lamsheipt, Canonicus*
Gutstadiensis Oeconomus Episcopatus Varmien-
Anno 1642.
60. Continet hanc epigraphen : *Tamatus Iacob*
Vvalcker, civis Seeburgensis, cum Domina sua con-
iuge Anna; in honorem B. V. M. fieri curaverus An-
no 1648.
61. Similiter inscriptum habet linguâ Polonicâ (b)
Terentianus Zochovvsky, Tribunus Ciechanovvsky
1650.
62. Et hæc : *S. MARIA, ora pro nobis; S. Casimire, orate*
pro nobis

(a) Hoff. Sattler in Warschau. (b) Ziemk
chovvsky VVoysky Ciechanovvsky.

nobis. Jam vero à tergo, *Ertmudis Dromlerin*, ge-
bohrne *Wormitz* Anno 1648.

65. Similiter hæc: *S. Maria, ora pro nobis, Laurentius,*
& *Margarita Klein* 1653.

66. Circa stemma: *E.P. à N. ex voto discedendo Ro-*
man H. E. & H.

67. Item alia ejusdem: *E.P. N. V. C. G. C. S. R. M. S.* Est
autem utraque dicata ab *Eustachio Placido*
Nenchen, primùm quidem *Secretario Regio*,
deinde verò *Canon. Varmiente*.

68. Solam hanc inscriptionem habet: *In honorem*
DEI omnipotentis, & B. MARIE Virginis, nobilis
Jacobus Zagorny, heres in VVorayn, hanc Tabulam
fieri F. Anno 1652.

69. Refert effigiem *B. V. Lauretanæ*, sermo inclusæ,
Angelis flares deluper spargentibus, adjectis
literis *A. H.*

70. Constat hæc epigraphæ: *Salve parve Puer; salve*
virguncula Mater, Heribertus Ioannes Schnetla
Anno 1638.

71. Sub nomine *Jesu*, habet inscriptionem hanc:
Georgius Eisenletter civis Brunsbergensis 1645.
Retulit autem decimo inde anno, *Monumen-*
tum hoc ab se positum ob depulsam ope B.
Virginis febrim, qua plus trimestri conflictaba-
tur.

72. Inscriptura habet *Anna Maria, gebohrne Stanis-*
lavvsk 1649.

73. Refert *Nativitatem Domini*, cum lemmate:
Gloria in excelsis DEO.

74. Germanicè inscriptum: *S. MARIA, ora pro no-*
bis.

73. Exhibet fusiles, super laminam, Crucifixi & B. Virginis ac S. Joannis imagines cum epigrapha: *Ad M. D. G. & augustissima Virgini honorem. Rejice Virgo, vide hoc Amoris pignus, humilemque debita servitutis testem. Hum. Cliens tuus H. I. Hennig 1639.*
74. Sub imaginibus B. Virginis, S. Annæ, & Domini Jesu in medio stantis scriptum *Clara Sternssohnische 1650.*
75. Germanicè subscriptum: *Ad honorem sanctissime Matris DEI, Gregorius Basner, & Georgius Althoff, uterq; civis Seeburgensis fieri fecerunt, Anno 1647.*
76. Inscribitur *Anna Leibin 1652.*
77. Et huic inscribitur: *Vovit B. Virgini Ioannes Hirc Heres in Ramsau Anno 1652.*
78. Et huic, *Andreas Kludik.*
79. Similiter & huic, *Georgius Sobedin 1647.*
80. Itidem huic *Me. Pracillofsky.*
81. Et huic: *In honorem B. M. V. fieri fecit Fridericus Montau, piè defunctus Notarius Seeburgensis 1647.*
82. Refert imagines B. Virginis cum puerulo Jesu, & sanctæ Elisabethæ cum S. Joann. Baptista itidem puerulo, additâ epigrapha: *O quam pura chra est casta generatio cum claritate! Immortalia est memoria illius, quia apud DEUM nota est, & quod homines. Sap. 4.*
83. Juxta B. Virginis effigiem continet S. Ignatium flexentem cum inscripto nomine, *Ioanne Nisvrand D. D. 1648.*
84. Ex utraque refert sculptas effigies; & in altera quidem Germanicè scriptum: *Ave sanctissima*

DEI Genitrix; Ora pro nobis Dominum, Amen. 1653.

In altera verò: *Sancta Maria, ora pro nobis.*

85. Habet fusilem pedem sibi appentum, cum inscriptione *Anna Bruchmannin.*

86. Solam habet epigraphen hanc, Anno 1626. die 4. Julii *Anna Schutzen.*

87. Refert imaginem B. Virginis cum puero JESU in Aegyptum fugientis, addito nomine, *Margaritha VVeissin 1651.*

88. Inscriptum habet: *SANCTA MARIA maior; à tergo verò, Gertrudis Hanmansche Anno 1651.*

89. Sub B. Virginis effigie, *Laurentius Ballinsky.*

90. Epigraphen hujusmodi continet: *Regina Michaelis Elert filia, ex voto obtulit, B. V. Lundenfi Anno 1648.*

91. Solam inscriptionem habet, *Fridericus Kodz-borsky 1652.*

92. Refert effigiem manus, cum addita inscriptione *Ioannes Lemke, Anno 1654.*

93. Inscriptum habet Germanicè *Ioannis Trabanten uxor Anno 1651. H. D. M. L. id est, curavit hoc fieri.*

Atque hæ sunt votivæ Tabellæ argenteæ, quæ ab aliqua sui epigraphæ distingui, atque hîc consignari potuerunt; præter quas plurimæ aliæ sunt, quæ vel nullam omnino aut effigiem aut inscriptionem habent, ideoque referri huc non potuerunt, vel, si habent, jam suis locis à nobis commemoratæ explicatæque sunt, vel deinceps hoc & sequente libro commemorabuntur.